
نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۷۱۳

ذووع

هو الحکیم-

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۷۱۳، «زرع» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «زرع» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «زرع» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزار می‌شود.

مشخصات

شماره	۷۱۳
ریشه	زرع
تعداد تکرار	۱۴
تعداد مشتقات	۱۰
تعداد ریشه مرتبط	۱۱۸

فهرست مشتقات

۱. الزَّارِعُونَ (۱)	۳. الزَّرَاعَ (۱)	۵. تَزْرَعُونَهُ (۱)	۷. زُرْعٌ (۱)
۲. الزَّرْعَ (۲)	۴. تَزْرَعُونَ (۱)	۶. زَرَعًا (۳)	۸. زُرْعَ (۱)
۹. زُرُوعٌ (۲)			۱۰. كَزْرَعٌ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۱)	۲۵. جزز (۱)	۴۹. رُئى (۵)	۷۳. صنو (۲)	۹۷. لعل (۱)
۲. اثر (۲)	۲۶. جعل (۴)	۵۰. زرع (۴)	۷۴. ضرب (۱)	۹۸. لون (۱)
۳. اجر (۲)	۲۷. جنن (۳)	۵۱. زيت (۲)	۷۵. طلع (۱)	۹۹. مثل (۵)
۴. احد (۱)	۲۸. جور (۱)	۵۲. زيتون (۲)	۷۶. عجب (۲)	۱۰۰. محمد (۲)
۵. ارض (۳)	۲۹. حيب (۱)	۵۳. سبع (۱)	۷۷. عرش (۲)	۱۰۱. موه (۳)
۶. ازز (۲)	۳۰. حرم (۱)	۵۴. سبل (۱)	۷۸. عظم (۲)	۱۰۲. نبت (۱)
۷. اكل (۵)	۳۱. حصد (۲)	۵۵. سجد (۴)	۷۹. عقل (۱)	۱۰۳. نبع (۱)
۸. الله (۷)	۳۲. حطم (۱)	۵۶. سرف (۲)	۸۰. عمل (۲)	۱۰۴. نخل (۵)
۹. اله (۷)	۳۳. حفف (۱)	۵۷. سقى (۱)	۸۱. عنب (۳)	۱۰۵. نزل (۱)
۱۰. امن (۲)	۳۴. حقق (۱)	۵۸. سكن (۱)	۸۲. غفر (۲)	۱۰۶. نشء (۱)
۱۱. انجيل (۲)	۳۵. حمد (۲)	۵۹. سلک (۱)	۸۳. غلظ (۲)	۱۰۷. نعم (۱)
۱۲. انس (۱)	۳۶. خرج (۴)	۶۰. سمو (۱)	۸۴. غير (۴)	۱۰۸. نفس (۱)
۱۳. انن (۶)	۳۷. خلف (۲)	۶۱. سنبل (۱)	۸۵. غيظ (۲)	۱۰۹. هضم (۱)
۱۴. اولى (۱)	۳۸. دئب (۱)	۶۲. سنو (۱)	۸۶. فضل (۳)	۱۱۰. هوى (۱)
۱۵. اوى (۲)	۳۹. ذرر (۱)	۶۳. سوق (۳)	۸۷. فکفر (۱)	۱۱۱. هيچ (۱)
۱۶. ائى (۲)	۴۰. ذکر (۱)	۶۴. سوم (۲)	۸۸. فئد (۱)	۱۱۲. وجه (۲)
۱۷. ابي (۲)	۴۱. ريب (۲)	۶۵. سوى (۲)	۸۹. قطع (۱)	۱۱۳. وحد (۲)
۱۸. بصر (۱)	۴۲. رجل (۱)	۶۶. شبه (۲)	۹۰. قلل (۱)	۱۱۴. ودى (۱)
۱۹. بعض (۲)	۴۳. رحم (۲)	۶۷. شدد (۲)	۹۱. قول (۱)	۱۱۵. وذز (۱)
۲۰. بغي (۲)	۴۴. رزق (۱)	۶۸. شطاء (۲)	۹۲. قوم (۴)	۱۱۶. وعد (۲)
۲۱. بيت (۱)	۴۵. رسل (۲)	۶۹. شکر (۱)	۹۳. کرم (۱)	۱۱۷. وله (۷)
۲۲. بين (۳)	۴۶. رضو (۲)	۷۰. صفر (۱)	۹۴. کفر (۴)	۱۱۸. يوم (۱)
۲۳. توراة (۲)	۴۷. رکع (۲)	۷۱. صلح (۲)	۹۵. کلل (۱)	
۲۴. ثمر (۴)	۴۸. رمن (۱)	۷۲. صلو (۱)	۹۶. لیب (۱)	

فهرست آیات

۱. { الأنعام - ۱۶ } وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَاتٍ وَالتَّخْلُ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ
۲. { يوسف - ۴۷ } قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ
۳. { الرعد - ۴ } وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُتَجَاوِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنَوَانٌ وَغَيْرُ صِنَوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضَلُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
۴. { إبراهيم - ۳۷ } رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زُرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ
۵. { النحل - ۱۱ } يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالتَّخْلُ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
۶. { الكهف - ۳۲ } وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا
۷. { الشعراء - ۱۴ } وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلَعَتْ هَاضِمٌ
۸. { السجدة - ۲۷ } أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زُرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ
۹. { الزمر - ۲۱ } أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ يَنَابِيعَ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زُرْعًا مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهْبِيجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ حُطَامًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا لِأُولِي الْأَلْبَابِ
۱۰. { الدخان - ۲۶ } وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ
۱۱. { الفتح - ۲۹ } مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزُرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا
۱۲. { الفتح - ۲۹ } مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزُرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا
۱۳. { الواقعة - ۶۴ } أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ
۱۴. { الواقعة - ۶۴ } أَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ